

W numerze:

- Minister Zhang Fuhai w Toruniu
- Policyjne święto
- Lotnicze święto
- Z historii Świdwina
- Setka Pani Julianny
- Chóry zaśpiewały na zamku
- Nowy tytuł dla Prezesa
- Pamiętają o ofiarach wojny

GAZETA PROMOCYJNA WYDAWNICTWA ADAM MARSZAŁEK

2017, nr 211/212

ISSN 1428-2186

NAKLAD 5000 EGZ.

NAGRODA PREMIERA CHIN DLA PROFESOR JOANNY MARSZAŁEK-KAWY

W dniu 22 sierpnia 2017 r. w Wielkim Pałacu Ludowym – siedzibie Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych (chińskiego parlamentu) z rąk wicepremier **Liu Yandong** prof. dr hab. **Joanna Marszałek-Kawa** otrzymała 11th Special Book Award for Young Scholars. Zwycięzców wybrano spośród kilku tysięcy kandydatów z całego świata, z których komisja konkursowa po wielu konsultacjach wskazała 20 laureatów. To zaszczytne wyróżnienie po raz pierwszy przyznano Polce. The 11th Special Book Award of China for Young Scholars jest państwową nagrodą ustanowioną w 2005 roku przez State Administration of Press, Publication, Radio, Film and Television of China, przyznawaną zagranicznym pisarzom, naukowcom, tłumaczom i wydawcom. Prof. Joanna Marszałek-Kawa jest kierownikiem Katedry Systemu Politycznego RP Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Od 11 lat pełni funkcję kierownika naukowego Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego. Jest też autorką dwóch monografii opublikowanych w prestiżowym wydawnictwie China Renmin University Press.

Wicepremier **Liu Yandong** wręcza nagrodę prof. dr hab. **Joannie Marszałek-Kawie**.

Yolanda Liu

26 LAT NIEPODLEGŁOŚCI REPUBLIKI UZBEKISTANU

Z okazji 26 rocznicy ogłoszenia niepodległości przez Republikę Uzbekistanu **Bakhrom Babaev**, chargé d'affaires tego państwa w Rzeczypospolitej Polskiej, wydał w warszawskim hotelu Regent uroczyste przyjęcie. Otwierając ceremonię, podkreślił fakt, że stosunki polsko-uzbeckie są na dobrym poziomie i ciągle się rozwijają. Uczestniczący w spotkaniu prezes Marszałek Publishing Group dr **Adam Marszałek** wręczył mu pierwszy egzemplarz publikacji „Republika Uzbekistanu. 26 lat stabilności i rozkwitu”. W uroczystości uczestniczyło wielu wybitnych przedstawicieli polityki, kultury i biznesu. Byli wśród nich: prof. **Tadeusz Bodio**, były wicepremier **Janusz Piechociński**, były ambasador RP w Kazachstanie i Kirgistanie **Paweł Cieplak**, były ambasador RP w Uzbekistanie i Tadżykistanie **Piotr Iwaszkiewicz**, prezes **Halina Marszałek**, wicedyrektor Departamentu Wschodniego MSZ **Rafał Poborski**, redaktor naczelny pisma „Ambasador” **Stanisław Błaszczyk**, ambasador Afganistanu w RP **JE Gul Hussain Ahmadi**, radca Ambasady Azerbejdżanu **Ulvi Bakhshaliyev** z **Małżonką**, dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych UW prof. **Stanisław Sulowski**, radca Ambasady Kazachstanu w RP **Murat Zhakypbekov** z **Małżonką** oraz były wice-marszałek Sejmu RP **Jerzy Wenderlich**.

H.M.

UMOWA Z WYDAWNICTWEM ENCYKLOPEDYCZNYM

W czasie pobytu na Międzynarodowych Targach Książki w Pekinie delegacja Wydawnictwa Adam Marszałek, w skład której wchodziła prof. **Joanna Marszałek-Kawa**, dr **Adam Marszałek**, prof. **Tadeusz Dmochowski** oraz prof. **Marcin Czyżniewski** odwiedziła stoisko Encyclopaedia of China Publishing House. Efektem rozmów z prezesem **Liu Guohui** oraz dyrektorami **Ma Lina** i **Jiang Lijun** było podpisanie umowy przewidującej edycję w Polsce dziesięciu tomów z serii Historia chińskiej cywilizacji.

Tadeusz Dmochowski

TIME MARSZAŁEK GROUP ROZMAWIA Z ANHUI PUBLISHING GROUP

W siedzibie koncernu Anhui Publishing Group odbyło się spotkanie prezesa Time Marszałek Group dr **Adama Marszałka** oraz członków jego delegacji: prof. **Marcina Czyżniewskiego**, prof. **Tadeusza Dmochowskiego** i prof. **Jerzego Sielskiego** z kierownictwem Anhui Publishing Group, które reprezentowali: redaktor naczelny **Lin Qingfa**, dyrektor **Yunjiu Bao**, dyrektor **Gu Hong-Xia**, dyrektor **Zhu Chang'ai** oraz dyrektor **Han Jin**. Przedmiotem rozmów było określenie planu współpracy na lata 2017–2018. Przewodzący stronie Anhui Publishing Group, Lin Qingfa, podkreślił, że w tych latach najważniejszym zadaniem Time Marszałek Group pozostaje edycja książek APG na rynku europejskim. W ostatnim czasie ukazało się w Polsce kilka tytułów, których właścicielami praw autorskich były wydawnictwa skupione w koncernie APG. Były wśród nich książki naukowe oraz publikacje kierowane do dzieci i młodzieży. Tytułem przykładu można tu wymienić takie tytuły, jak *Leśny stylista*, *Jak mama dinozaurowa ukryła swoje jajo*, a obecnie w produkcji znajduje się książka pod tytułem *Mr. Long Overcoat*.

Jerzy Sielski

MINISTER ZHANG FUHAI PATRONUJE NASZYM UMOWOM

Z krótką roboczą wizytą w Toruniu przebywała delegacja największego chińskiego koncernu wydawniczego China International Publishing Group, na czele którego stoi wiceminister **Zhang Fuhai**. Głównym celem pobytu było podpisanie przez **Xu Bu**, prezesa Foreign Languages Press, dwóch umów – Jednej z Wydawnictwem Adam Marszałek na wydanie w Polsce książki prezydenta Chińskiej Republiki Ludowej **Xi Jinpinga** oraz drugiej z Time Marszałek Group przewidującej edycję kolejnych siedmiu książek. W skład chińskiej delegacji wchodził również: **Guan Ping, Li Lining, Jiang Yonggang, Fan Kuiyao, Lyu Liang** oraz **Xing Yutang**.

Ze strony polskiej w rozmowach uczestniczyli: **Adam Marszałek, Iwona Nadolska-Bartosiak, Daniel Kawa, Patryk Wawrzyński, Karolina Targus** i **Paweł Jaroniak**.

Po uroczystym obiedzie wydanym w hotelu Nicolaus przez przewodniczącego Rady Miasta Torunia prof. **Marcina Czyżniewskiego** jego uczestnicy stanęli do pamiątkowej fotografii.

Iwona Nadolska-Bartosiak

ŚWIĘTO CHIŃSKIEJ ARMII

Z okazji 90. rocznicy założenia Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej JE **Xu Jian** – Ambasador Chińskiej Republiki Ludowej w Polsce oraz płk **Li Jian** – Attaché Obrony wydali uroczysty bankiet. Po wysłuchaniu hymnu gospodarz spotkania, płk Li Jian, wskazał na osiągnięcia chińskiej armii, jej ciągły rozwój i stałe unowocześnianie.

Na pamiątkowej fotografii uwieczniliśmy (od lewej): płk. **Li Jian**, **Krzysztofa Szumskiego** – byłego ambasadora Polski w Chinach, dr. **Adama Marszałka** – prezesa Marszałek Publishing Group, oraz panią **Xia Jihui** wraz z JE **Xu Jianem** – Ambasadorem Chińskiej Republiki Ludowej w Polsce.

Dr **Patryk Wawrzyński** – menadżer Wydawnictwa Adam Marszałek, kmdr por. **Thomas P. Wypyski** – Attaché Morski Ambasady Stanów Zjednoczonych, major **Michael Bernardo** Zastępca Attaché Obrony Ambasady Kanady oraz płk **Munetake Chaen** – Attaché Obrony Ambasady Japonii.

Timothy Johnson, I Sekretarz Ambasady USA, **Darek Li**, II Sekretarz Ambasady ChRL, dr **Zdzisław Góralczyk**, **Wojtek Wu**, I Sekretarz Ambasady ChRL, kapitan **Sergey Zdobin**, Zastępca Attaché Ambasady Federacji Rosyjskiej, Attaché Obrony Korei Południowej płk **Shin Hongsoon** oraz dr **Adam Marszałek**.

P.W.

PAMIĘTAJĄ O OFIARACH WOJNY

Kolejna rocznica wybuchu II Wojny Światowej została upamiętniona przez mieszkańców Świdwina uroczystością pod pomnikiem na Placu Konstytucji 3 Maja.

Uroczystości rozpoczęły się przemarszem pocztów sztandarowych oraz kompanii honorowej wojska z towarzyszeniem Świdwińskiej Orkiestry Dętej spod zamku do kościoła pw. MBNP, gdzie odbyła się msza za ojczyznę. Następnie uczestnicy uroczystości udali się na plac, gdzie miała miejsce główna część uroczystości. Po odegraniu hymnu głos zabrał burmistrz **Jan Owsiak**. Przypomnił, że II Wojna Światowa była największym kataklizmem w historii ludzkości i oddał hołd jej ofiarom oraz żołnierzom walczącym o wolność.

Podczas apelu poległych wspomniano nie tylko żołnierzy, którzy ponieśli śmierć na frontach II Wojny Światowej, ale również ofiary katastrofy smoleńskiej w 2010 roku. Upamiętniono ich salwą honorową, którą oddała kompania wojska. Na zakończenie delegacje samorządów, organizacji kombatanckich, społecznych, służb mundurowych, szkół, przedszkoli i zakładów pracy złożyły wiązanki kwiatów pod Pomnikiem Pamięci Poległym i Pomordowanym Żołnierzom, Ofiarom Faszyzmu i Stalinizmu. Ostatnim akcentem uroczystości było odegranie Roty przez orkiestrę.

G.Sz.

10 TOMÓW O ZARZĄDZANIU REKTOR TRETYN PATRONEM KONGRESU

Pod koniec września odbyło się spotkanie JM prof. zw. dr. hab. **Andrzeja Tretyna**, rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, z prezesem Towarzystwa Azji i Pacyfiku dr. **Adamem Marszałkiem**. Głównym tematem rozmowy było omówienie stanu przygotowań do V Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego. Pan Rektor od wielu lat wspiera to wielkie naukowe wydarzenie obejmując nad nim patronat. Rektor UMK zadeklarował chęć szerszego udziału kierowanej przez niego uczelni w piątej edycji Kongresu.

K.T.

Profesorowie prezesi Wydawnictwa Adam Marszałek **Joanna Marszałek-Kawa** oraz China Renmin University Press **Li Yongqiang** podpisali umowę przewidującą wydanie w Polsce 10-tomowej serii książek zatytułowanej *Governance of China*, której redaktorem jest wybitny chiński uczyony **Jin Nuo**. Uzgodniono również, że w czasie wizyty w Polsce delegacji Wydawnictwa Uniwersytetu Ludowego obie oficyny podpiszą kolejne umowy o współpracy.

K.G.

KONICA MINOLTA I JEJ PROPOZYCJE „WĘDROWNY PTAK” W KLUBIE KSIĘGARZA

20 września w warszawskim Klubie Księgarza odbyła się – współorganizowana przez Wydawnictwo Adam Marszałek – promocja trójjęzycznego tomiku poezji *Wędrowny ptak* **Mayi Noval**, filipińskiej poetki i malarki mieszkającej na stałe w Paryżu. Spotkanie poprowadził prof. **Krzysztof Andrzej Jeżewski**, również poeta, a prywatnie mąż Autorki. Po krótkim wprowadzeniu dotyczącym kraju pochodzenia Mayi Noval i jego spuścizny artystycznej nastąpiła główna część promocji, czyli prezentacja wybranych wierszy. Odczytywali je na przemian: **Maria Gładkowska**, znakomita aktorka teatralna i filmowa, Autorka oraz prof. Jeżewski. O odpowiedni nastrój spotkania zadbała pianistka **Jolanta Kwiatkowska**, która zaprezentowała zebranych gościom kilka utworów muzycznych.

Paweł Jaroniak

Z propozycją unowocześnienia parku maszynowego drukarni cyfrowej Wydawnictwa przybyli do siedziby firmy **Bartosz Bukolt**, Koordynator ds. Sprzedaży Systemów Produkcyjnych oraz **Robert Kokot**, Starszy Inżynier Serwisu. W rozmowie z dyrektorem **Iwoną Nadolską-Bartosia**k oraz redaktorem naczelnym Time Marszałek Group dr. **Danielem Kawą** zaprezentowali najnowszy produkt firmy Konica Minolta maszynę AccurioPress C2060 służącą do druku kolorowego.

K.L.

SREBRO ŚWIDWIŃSKICH SZCZYPIORNISTEK

Dużym sukcesem zakończył się start szczypiornistek Relaxu Świdwin w rozegranym w Szczecinku Międzynarodowym Turnieju Oldboy. Nasze piłkarki ręczne zajęły w tym turnieju drugie miejsce za Pogonią Szczecin. W pokonanym polu pozostawiły aktualne Mistrzynię Polski Masters Zagłębie Lublin oraz AZS Koszalin. Najlepszą bramkarką turnieju uznano **Olę Fertykowską** z Relaxu Świdwin. W skład zespołu trenowanego przez **Piotra Machuta** wchodziły: **Olga Fertykowska (B)**, **Sylwia Zdunek**, **Edyta Grzystek**, **Aneta Kwiatkowska**, **Anna Piechocka**, **Małgorzata Jendrowiak-Uss**, **Karolina Kabasa**, **Anna Zajac**, **Ewa Wyganowska (K)**.

W rozegranym równolegle panów triumfowała drużyna Kaliningradu przed Handballem Szczecinek, Tęczą Kościan i Gwardią Koszalin.

G.Sz.

KOLACJA Z CHIŃSKIMI POLITOLOGAMI METAFIZYCZNY ŚWIAT RYSZARDA MICHALSKIEGO

W należącej do Wydawnictwa Adam Marszałek Galerii 44 odbyła się promocja kolejnego już tomiku poezji **Ryszarda Michalskiego** zatytułowanego *Metafizyczny świat*. O autorze i jego poezji mówili prof. **Krzysztof Mikulski**, dziekan Wydziału Politologii prof. **Zbigniew Karpus** oraz prezes dr **Adam Marszałek**. Wśród gości byli: **Małżonka** Profesora, która zilustrowała tomik swoimi rysunkami, wnuk **Franciszek**, brat **Henryk**, rektor

W pekińskim hotelu dyrektor Instytutu Rosji i Europy Wschodniej prof. **Li Yongquan** wydał uroczystą kolację na cześć goszczącej w Chinach delegacji Marszałek Publishing Group. Uczestniczący w niej profesorowie: **Pang Dapeng**, **Wang Xiaoquan**, **Gao Ge**, **Jerzy Sielski**, **Tadeusz Dmochowski**, **Marcin Czyżniewski** oraz prezes **Adam Marszałek** zadeklarowali chęć rozwijania współpracy, szczególnie w zakresie publikacji artykułów naukowych w wydawanych przez te instytucje czasopismach.

K.T.

YVES MORIN W TORUNIU

Z krótką roboczą wizytą przebywał w Toruniu prof. **Yves Morin**, francuski przedstawiciel Wydawnictwa Adam Marszałek. W rozmowie z redaktorami **Szymonem Gumienikiem** i **Kaliną Moskaluk** omówił harmonogram prac nad francuską wersją książki **Zuzanny Kawy** *Ania Wood i zagadka prezentu urodzinowego*. Redaktorzy wyrazili uznanie dla tłumaczki **Josiane Faivre** za jej pracę przy trzech poprzednich książkach opowiadających o przygodach małej detektyw.

Szymon Gumienik, **Kalina Moskaluk** i **Yves Morin** prezentują pierwsze egzemplarze francuskiego wydania książki *Annie Wood et le mystère du musée*.

Kalina Moskaluk

Wyższej Szkoły Medialnej dr **Maria Łaska**, plk **Włodzimierz Rudziński**, profesorowie: **Ewa Owczarz**, **Edmund Oberlan** i **Zbigniew Grochowski**, doktorzy: **Krzysztof Makowski** i **Henryk Składanowski**, poetka **Małgorzata Musiałowska**. Ostatnią częścią uroczystości był bankiet.

Paweł Jaroniak

TOWARZYSTWA KRESOWE NA ZAMKU

Na świdwińskim zamku odbyło się spotkanie członków Towarzystw Kresowych Wilna i Lwowa z pracownikami Świdwińskiego Ośrodka Kultury. **Anna Teresińska** i **Mieczysław Kostur** przedstawili programy działania i plany imprez. Przewodnicząca Rady Powiatu **Danuta Malitowska** zaprosiła zebranych do udziału w imprezach organizowanych przez władze powiatu.

Anna Teresińska

DELEGACJA Z HUBEI

przez wicemarszałka Sławomira Kopyścia oraz radnych Waldemara Przybyszewskiego i Marka Domżala. Uczestniczący w spotkaniu prezes Marszałek Publishing Group dr Adam Marszałek uzgodnił z wicedyrektorem Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego, szefem delegacji Pan Qishengiem na Agencję Rozwoju Regionalnego oraz Muzeum Toruńskiego Piernika. W rozmowach tym co do wielkości wydawnictwem Chin stronę polską reprezentował przewodniczącą działającym w Wuhan. K.L.

W ostatnim czasie w Toruniu przebywała delegacja z prowincji Hubei, której wicegubernator Li Xianshenga w 2011 roku podpisał umowę partnerską o nawiązaniu przyjaznych stosunków z województwem kujawsko-pomorskim. W ramach tego porozumienia delegacja, na której czele stał

Yu Shaoliang, przeprowadziła rozmowy w spotkaniu z Marszałkiem Publishing Group dr Adam Marszałek uzgodnił z wicedyrektorem Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego, szefem delegacji Pan Qishengiem na Agencję Rozwoju Regionalnego oraz Muzeum Toruńskiego Piernika. W rozmowach tym co do wielkości wydawnictwem Chin stronę polską reprezentował przewodniczącą działającym w Wuhan. K.L.

Uczestnicy spotkania przed budynkiem Urzędu Marszałkowskiego

Pan Qisheng, Ryszard Bober i Yu Shaoliang

Organizatorki spotkania: Catherine Sun, Sylwia Tubielewicz-Olejnik oraz Wang Feng

LOTNICZE ŚWIĘTO

Święto Wojska Polskiego, obchodzone bardzo uroczysto 15 sierpnia, jest okazją, by podziękować żołnierzom za ich służbę dla Ojczyzny. Każdego roku w całym kraju możemy obserwować uroczystą defiladę i wiele innych uroczystości poświęconych tym, którzy strzegą granic Rzeczypospolitej. Zdecydowanie mniej mówi się i pisze o Święcie Lotnictwa Polskiego, które obchodzone jest corocznie 28 sierpnia. Dla każdego żołnierza w stalowym mundurze jest to informacja oczywista, dla wszystkich, którzy historią lotnictwa interesują się mniej, powyższa data jest nieznaną. Warto więc przypomnieć, że Święto Polskiego Lotnictwa obchodzimy 28 sierpnia na pamiątkę zwycięstwa porucznika pilota Franciszka Żwirki i inżyniera Stanisława Wigury w Challenge'u w Berlinie w 1932 roku. W prestiżowych zawodach międzynarodowych na samolocie polskiej konstrukcji RWD-6 pozostawili w pokonanym polu wielu znakomitych lotników z innych krajów. Zawody składały się z kilku prób sprawnościowych, w tym: prób technicznych, lotu okrężnego (7300 km) i próbie maksymalnej prędkości. Zwycięstwo polskiej załogi w Berlinie uznawane jest za największy sukces naszych pilotów w historii polskiego lotnictwa. Krótco po tym sukcesie Żwirko i Wigura dostali zaproszenie na meeting lotniczy do Pragi. Niestety 11 września 1932 roku, gdy wykonywali przelot z lotniska w Warszawie do Pragi, nad Śląskiem Cieszyńskim zaskoczyły ich silny wiatr i burza, w wyniku czego ich samolot RWD-6 stracił skrzydła i runął w lasu koło Terlicka... Bohaterzy lotnicy zostali pochowani w Alei Zasłużonych na Powązkach w Warszawie, a miejsce katastrofy do dziś jest odwiedzane przez wielu turystów z Polski. W trakcie pobytu w Cieszynie warto przekroczyć samochodem lub rowerem czeską granicę i udać się do miejscowości Terlicko (pol. Cierlicko; ok. 8 km od Cieszyna). Jeżeli ktoś chciałby bliżej poznać ten ważny fragment historii polskiego lotnictwa i oddać hold bohaterskim lotnikom, zachęcam do odwiedzenia tej miejscowości. Obok zamieszczam zdjęcia znaków kierujących do pomnika i miejsca katastrofy, które znajduje się tylko 700 m od drogi głównej (nr 11; skrzynek w prawo przed pięknym kościołem pw. św. Wawrzyńca z dużym placem). Przy drodze są dobrze widoczne drogowskie znaki prowadzące do pomnika. Chwała Lotniczym Bohaterom!

INAUGURACJA W „JEDYNCE”, „DWÓJCE” I „TRÓJCE”

Inauguracja roku szkolnego 2017/2018 w świdwińskiej „Jedynce” była bardzo uroczysta. Wszystko dzięki nowoczesnemu i wielofunkcyjnemu boisku, które za sprawą burmistrza **Jana Owsiaka** powstało w okresie wakacji na terenie szkoły. Dyrektor placówki **Barbara Pelka** w swoim przemówieniu inauguracyjnym serdecznie podziękowała obecnemu na uroczystości Panu Burmistrzowi oraz władzom miasta za wsparcie i ufundowanie obiektu, którego otwarcie było najważniejszym punktem programu.

Beata Wachowiak

W dniu 4 września w Publicznej Szkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 2 im. ppor. Emilii Gierczak w Świdwinie odbyła się inauguracja roku szkolnego 2017/2018. Uroczystość rozpoczęła się odśpiewaniem hymnu narodowego. Spotkanie poprowadził **Ireneusz Michalek**, który powitał przybyłych uczniów, ich opiekunów, nauczycieli oraz gości. W tym roku

do naszej szkoły zawitali: burmistrz miasta **Jan Owsiak**, zastępca burmistrza **Urszula Cieślińska**, skarbnik miasta **Przemysław Pisula**, wiceprzewodnicząca Ra-

dy Miasta **Mirosława Lemańczyk**, ksiądz proboszcz **Roman Tarniowy**, przewodnicząca Rady Powiatu **Danuta Malitowska**, były dyrektor szkoły **Zbigniew Piastun** i przedstawicielka Rady Rodziców **Agnieszka Maluk**. Wszystkich zgromadzonych powitała również wicedyrektor **Józefa Hawraniak**, życząc wszystkim uczniom jak najlepszych wyników w nauce. Uczennica klasy 6b **Dominika Glasek** przypomniała, że początek roku szkolnego to

też wspomnienie rocznicy wybuchu II wojny światowej. Delegacja uczniów klasy 3c z wychowawczynią **Kamilią Mich** złożyła kwiaty w kąciaku patronki szkoły **Emilii Gierczak**, która zginęła podczas II wojny światowej w walkach o Kołobrzeg. Po południu delegacja uczniów i nauczycieli oraz poczet sztandarowy uczestniczyli w miejskich obchodach rocznicy wybuchu wojny. Uczennice klasy 6b przedstawiły program artystyczny przygotowany przez **Roberta Ussa**. Na koniec głos zabrał **Jan Owsiak**, przypominając, że bieżący rok szkolny to również początek dużych zmian w szkolnictwie. Nasza szkoła przeszła w wakacje wiele remontów mających na celu dostosowanie jej do zwiększonej liczby oddziałów przedszkolnych. Wyremontowano klasy, zakupiono nowe meble, a także zamontowano drzwi wyciszające hole i oddzielające najmłodsze grupy od starszych klas, co umożliwi im naukę i wypoczynek w lepszych warunkach.

Monika Wieczorek

Przełom sierpnia i września to w polskiej historii i tradycji czas wspomnień o wydarzeniach i ludziach, których historia poddała próbie i którzy wyszli z niej zwycięsko. Dzięki nim dziś możemy żyć, pracować i uczyć się w wolnej Ojczyźnie. Już 30 sierpnia delegacja uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 im. Lotników Polskich wraz z nauczycielami i dyrektorem **Izabellą Starzyńską** uczestniczyła w uroczystych obchodach Święta Lotnictwa. 1 września, w 78. rocznicę wybuchu drugiej wojny światowej, delegacja „Trójki” wraz z poczetem sztandarowym

oddala hołd ofiarom tego największego konfliktu w dziejach ludzkości.

Jeszcze zanim zabrzmiał pierwszy dzwonek, rodzice najmłodszych dzieci mogli spotkać się z kadrą pedagogiczną oddzia-

łów przedszkolnych i zapoznać z ich ofertą. Inaczej niż w latach ubiegłych rok szkolny rozpoczął się 4 września. Licznie zgromadzonych rodziców i gości oraz siedem oddziałów klasowych powitała Pani Dyrektor. Swoją obecnością zaszczytili nas: w imieniu burmistrza sekretarz Miasta Świdwin **Andrzej Rewiński**, przewodnicząca Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Polityki Społecznej **Anna Zdunek**, emerytowany nauczyciel i dyrektor naszej placówki **Stefania Olesiejuk**, w imieniu Dowódcy 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego kpt. **J. Jędrys**, w imieniu Dowódcy 21. Bazy Lotnictwa Taktycznego mjr **J. Pielak**, dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej **Bogumila Pawlik** oraz przewodnicząca Rady Rodziców **Dorota Wojdalska**.

Podczas uroczystości zaprezentowana została kadra pedagogiczna, w związku z reformą szkolnictwa poszerzona o nowych członków. Omówiono także plany na nadchodzący rok szkolny, w którym przypada 50. rocznica powstania PSP 3. Tradycyjnie najmłodszy członkowie naszej szkolnej społeczności zostali obdarowani słodkimi podarunkami.

K. Kupiec

Zdjęcia: Barbara Mariak, Mariola Skoczylas, Małgorzata Ziółkowska

KUCHENNE EKSPERYMENTY ALEKSANDRY

W ostatnim czasie nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek ukazała się książka Aleksandry Kobylańskiej – młodej, zdolnej autorki, której największą pasją jest gotowanie. O jej debiucie wydawniczym *Kraina smaku w pojemniku* prof. Jarosław Dumanowski, znany i wybitny historyk, kierownik Zakładu Historii Nowożytnej UMK, napisał m.in.: „Aleksandra wprowadza nas po swojej krainie, która składa się z ciekawych połączeń nowości i tradycji, lokalności i inspiracji ze świata, lekkości i zdrowia. Zachęcam do udziału w tej wyprawie”. Również Aleksandra Waligórska, szefowa cenionej toruńskiej restauracji

Zajazd Staropolski, była pod wrażeniem odwagi i wszechstronności kulinarnej autorki, której – jak to ujęła – życzy, aby miłość do gotowania nigdy w niej nie zgasła i zawsze była dobrze przyprawiona. Książka jest dostępna w księgarni internetowej Wydawnictwa na stronie:

www.marszalek.com.pl.

Sz.G.

Aleksandra Kobylańska, *Kraina smaku w pojemniku*, Toruń 2017, ss. 147.

NOWY TYTUŁ DLA PREZESA

W czasie pobytu w Chinach prezydent Anhui Publishing Group Wang Min wręczył prezesowi Marszałek Publishing Group dr. Adamowi Marszałkowi nominację na członka elitarnego zespołu Międzynarodowych Doradców Anhui Publishing Group. W skład tego gremium weszło jeszcze siedmiu wybitnych wydawców z czterech kontynentów.

Jerzy Sulowski

W Ultramaratonie Kolarskim Tour de PoMorze Świdwin reprezentowało dwóch zawodników STR Świdwin: Mariusz Kurlapski i Jerzy Witkowski. Pokonując 710-kilometrową trasę w wyznaczonym limicie zakwalifikowali się oni do przyszłorocznego Ultramaratonu, którego długość wyniesie 1008 km.

G.Sz.

ROZMOWY O WSPÓŁPRACY

O polsko-ukraińskiej współpracy wydawniczej rozmawiali w Toruniu dyrektor Wydawnictwa Adam Marszałek Iwona Nadolska-Bartosiaak z dyrektorem Helvetica Publishing House Olegiem P. Golovko.

K.G.

DZIENNIKARZE W WYDAWNICTWIE

W ostatnim czasie Wydawnictwo Adam Marszałek odwiedziło dwóch znanych toruńskich dziennikarzy – Radosław Rzeszotek oraz Robert Kamiński.

W trakcie spotkania z redaktorem Szymonem Gumienikiem omówili oni warunki współpracy holdingu wydawniczego, którego właścicielem i prezesem jest Radosław Rzeszotek, z Marszałek Publishing Group. Efektem dotychczasowej kooperacji firm jest recenzowanie i promowanie książek ukazujących się nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek, a także objęcie patronatem medialnym przez takie pisma, jak: „Tylko Toruń”, „Poza Toruń”, „Poza Bydgoszcz” oraz „Gazeta Chełmińska”, kolejnych edycji Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego.

S.G.

PROMOCJA „SPRAWY KUKUJEWY”

W toruńskiej Galerii 44 odbyła się promocja książki znakomitego rosyjskiego pisarza **Michaila Kurajewa** – „Sprawa Kukujewa”. W spotkaniu, które prowadził dr **Adam Marszałek**, wzięło udział kilkudziesięciu przedstawicieli świata kultury, nauki, polityki oraz biznesu. Sylwetkę autora przedstawił prezes Związku Literatów Polskich **Marek Wawrzekiewicz**. O książce opowiadał jej tłumacz – **Jan Cichocki**. Wieczór uświetnił występ toruńskiego barda **Jacka Beszczyńskiego**. Uczestniczący w spotkaniu promocyjnym dyrektor Rosyjskiego Ośrodka Nauki i Kultury prof. **Igor Żukowski** wyraził swoje zadowolenie z faktu, że Wydawnictwo Adam Marszałek popularyzuje na polskim rynku wydawniczym literaturę rosyjską.

Michail Kurajew z dostojną miną zasiadł w fotelu przeznaczonym dla bohatera spotkania.

Wokół Autora *Sprawy Kukujewa* gromadziły się grupy wielbicieli jego talentu.

Pamiątkowa fotografia przed siedzibą Wydawnictwa Adam Marszałek.

I.N.-B.

PERUWIAŃSKIE ŚWIĘTO

Prezes **Halina Marszałek**,
Ambasador Peru
Alberto Salas Barahona
i konsul honorowy
Stanisław Rakowicz

Toast wznosi ambasador **Alberto Salas Barahona** w towarzystwie konsula **Stanisława Rakowicza**.

W ostatni czwartek w Sali Mieszczańskiej Ratusza Staromiejskiego w Toruniu odbyły się uroczystości z okazji 196. rocznicy odzyskania niepodległości przez Peru. W wydarzeniu wzięł udział ambasador Republiki Peru w Polsce **JE Alberto Salas Barahona**, a także liczni parlamentarzyści z regionu oraz przedstawiciele samorządu i środowiska akademickiego. Inicjatorem i organizatorem spotkania był konsul honorowy Peru w Toruniu **Stanisław Rakowicz**, który podkreślił, że Polacy na peruwiańskiej ziemi zawsze byli bardzo dobrze przyjmowani. Ambasador z kolei wskazał, że wielu Polaków odegrało ogromną rolę w historii jego kraju. Był wśród nich np. Ernest Malinowski czy rodzina architektów Małachowskich. Polskie korzenie posiada również obecny prezydent Peru – **Pedro Pablo Kuczynski**.

Wśród gości byli m.in. **Maciej Wydrzyński**, konsul honorowy Ukrainy **Krzysztof Sikora**, prezydent Torunia **Michał Zaleski**, konsul honorowy Słowacji **Wiesław Olszewski**. Sz.G.

WIZYTA WARSZAWSKICH POLITOLOGÓW

Wybitni uczeni z Uniwersytetu Warszawskiego prof. **Stanisław Sulowski**, dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Studiów z żoną **Aliną** oraz prof. **Grzegorz Rydlewski** z żoną **Ewą** bawili z krótką roboczą wizytą w lysońskiej siedzibie Wydawnictwa. Głównym tematem rozmowy z kierownictwem naszej oficyny było omówienie kolejnych publikacji w kierowanej przez profesora Sulowskiego serii „Securitas et Societas”. Ustalono, że we wrześniu ukaże się tom zatytułowany *Megasystem bezpieczeństwa narodowego w Polsce. Ujęcie procesowe i funkcjonalno-decyzyjne*, którego autorem jest prof. **Grzegorz Rydlewski**.

Tradycyjna fotka pod portretami

DYPLOMACI O CHINACH PAMIĘTAJĄ O PROFESORZE

W trakcie koktajlu poprzedzającego spotkanie w Łazienkach Królewskich grupy polskich dyplomatów, uczonych i ludzi biznesu z przewodniczącym Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych **Zhangiem Deiangiem** o aktualnym stanie i perspektywach stosunków polsko-chińskich rozmawiali były wicepremier **Janusz Piechociński**, były ambasador RP w Chinach **Krzysztof Szumski** oraz były szef Polskiej Agencji Inwestycji Zagranicznych **Sławomir Majman**.

I.N.-B.

Z AMBASADOREM BABAHEM O NOWYCH KSIĄŻKACH

Rozwija się polsko-uzbecka współpraca wydawnicza. Największe zasługi na tym polu posiada Wydawnictwo Adam Marszałek, które jako jedyne w ostatnim czasie publikuje książki uzbeckich autorów. Pod koniec 2016 roku ukazał się adresowany do dzieci trójjęzyczny zbiór bajek uzbeckich. W najbliższym czasie nakładem Wydawnictwa ukaże się książka wybitnego uzbeckiego uczonego i dyplomaty prof. **Akmala Saidova** pt. „Konstytucja RP”. Pozycja opublikowana będzie w wersji trójjęzycznej, tj. w języku angielskim, rosyjskim i uzbeckim. W czasie spotkania dr. **Adama Marszałka** z **JE Bakhromem Babahevem** – Ambasadorem Uzbekistanu w Polsce omówiony został plan współpracy na następne lata. Prezes Marszałek Publishing Group wskazał, że wiele ciekawych artykułów ukazuje się na łamach czasopism, których wydawcą jest Wydawnictwo Adam Marszałek. Szczególne osiągnięcia mają na tym polu kwartalnik „Nowa Polityka Wschodnia” oraz półrocznik „Studia Orientalne”. Opublikowały one m.in. teksty zatytułowane *Uzbek people's pride. The electoral legislation in Uzbekistan*. Na podkreślenie zasługuje fakt, że członkiem rady naukowej „Nowej Polityki Wschodniej” jest prof. **Akmal Saidov**.

I.N.-B.

Jak co roku letnią rezydencją **Emilii Mojsiewicz** w Doliwcu Leśnym odwiedzili przyjaciele i wychowankowie prof. **Czesława Mojsiewicza**. W czasie spotkania, które miało charakter wspomnieniowy, przypomniano ważne dla zgromadzonych momenty ich życiorysów, w których zapisał się również Pan Profesor.

Na pamiątkowej fotografii uwieczniono siedzące obok Emilii Mojsiewicz **Marianne** i **Zuzannę Kawę** oraz **Halinę Marszałek**, a także (stoją od lewej): prof. **Joannę Marszałek-Kawę**, prof. **Rafała Reczka**, prof. **Teresę Łoś-Nowak**, dr **Nataszę Lubik-Reczek**, **Bronisławę Przybyłowicz**, prof. **Tadeusza Wallasa** – prorektora UAM, **Bożenę** i **Marka Molińskich** oraz **Marzenę** i **Sejfu Gebru**.

I.N.-B.

CHÓRY ZAŚPIEWAŁY W ZAMKU

W sobotę 22 lipca 2017 r. po kilku latach przerwy znowu zawitali do świdwińskiego zamku uczestnicy tegorocznej Polonijnej Akademii Chóralnej, której wieloletnim dyrektorem artystycznym jest prof. **Przemysław Palka**. Przed zgromadzoną w sali widowiskowej publicznością zaśpiewały trzy zespoły chóralne: „Cantus Cordis” z Mińska pod dyrekcją **Janiny Chwalko**, „Ojczyzna” pod dyrekcją prof. **Elżbiety Wtorkowskiej** i warsztatowy chór Akademii „Repeticio” pod dyrekcją **Aleksandry Palki**. Koncert odbył się dzięki wspólnym działaniom Burmistrza **Jana Owsia**, który objął patronat honorowy nad wydarzeniem, Stowarzyszenia Wspólnota Polska z siedzibą w Koszalinie, dyrektora Świdwińskiego Ośrodka Kultury p. **Bolesława Kurka**, p. **Anny Teresińskiej** i p. **Mieczysława Kostura** – prezesów lokalnych Towarzystw Kresowych. Mamy nadzieję, że sobotni koncert pozwoli na wznowienie corocznych lipcowych spotkań zamkowych z chórami polonijnymi. Wszak dla miejscowych Kresowian był to zawsze wzruszający powrót do lat dziecięcych. Podobnie było i tym razem, kiedy połączone chóry pod dyrekcją prof. **Przemysława Palki** zaśpiewały znaną wszystkim Polakom pieśń „Podajmy sobie dłonie”.

Podobnie było i tym razem, kiedy połączone chóry pod dyrekcją prof. **Przemysława Palki** zaśpiewały znaną wszystkim Polakom pieśń „Podajmy sobie dłonie”.

G.Sz.

WYDAWNICTWO W B&R ACADEMIC PUBLISHING ALLIANCE

Pod koniec sierpnia br. w Pekinie odbyła się uroczystość podpisania umowy, na mocy której stworzone zostało stowarzyszenie B&R Academic Publishing Alliance. Z inicjatywą jego utworzenia wystąpiło najbardziej prestiżowe chińskie wydawnictwo China Renmin University Press. W skład stowarzyszenia weszło kilkadziesiąt wydawnictw oraz uczelni. Polskimi członkami B&R Academic Publishing Alliance zostały: Wydawnictwo Adam Marszałek, Time Marszałek Group, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Uniwersytet Gdański. W ceremonii uroczystego podpisania dokumentów wzięli udział: prezes dr **Adam Marszałek**, prof. **Marcin Czyżniewski**, prof. **Tadeusz Dmochowski**, pierwszy radca Ambasady RP w Pekinie **Damian Irzyk** i sekretarz **Karol Bronicki**.

M.Cz.

Prof. **Marcin Czyżniewski**, pierwszy radca **Damian Irzyk**, wiceprezes CRUP prof. **Meng Chao**.

Przemawia dr **Adam Marszałek**. Za stołem prezydalnym siedzą prorektor Uniwersytetu Ludowego prof. **He Yaomin** i pierwszy radca **Damian Irzyk**.

J.S.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY

Dnia 3 sierpnia 2017 r. w Starostwie Powiatowym w Drawsku Pomorskim beneficjenci projektów priorytetowych zawartych w Kontrakcie Samorządowym Strefa Centralna podpisali umowy o dofinanso-

wanie. W uroczystości uczestniczyli marszałek województwa **Olgiard Geblewicz**, wicemarszałek **Jarosław Rzepa** oraz przedstawiciele władz samorządów z powiatów: drawskiego, lobeskiego i świdwińskiego. Ten ostatni reprezentowali: starosta **Mirosław Majka**, wicestarosta **Zdzisław Pawelec** i członek Zarządu **Ryszard Miedzik**. Powiat świdwiński jest beneficjentem największej liczby projektów. Ich wartość to niemal 13 milionów złotych, w tym prawie 8 milionów stanowi dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020. Projekty te dotyczą: utworzenia i uzbrojenia strefy aktywności bizne-

sowej, stworzenia Centrum Popularyzującego Naukę na obszarze Strefy Centralnej w Świdwinie, dostosowania infrastruktury szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz budowy zintegrowanego szkolnictwa zawodowego poprzez wzmocnienie specjalizacji regionalnych na obszarze powiatu świdwińskiego.

SP

CZYTAJĄ „ECHO ŚWIDWINA”

insp. **Maciej Lewandowski**,
Komendant Miejski Policji w Toruniu

Marek Sławiński,
Górski

prof. **Zbigniew Karpus**,
dziekan Wydziału Politologii UMK

prof. **Ryszard Michalski**,
historyk, UMK Toruń

SETNE URODZINY PANI JULIANNY

Mieszkanka Świdwina, pani **Julianna Arys** obchodziła setne urodziny. Burmistrz **Jan Owsiak** przekazał jej listy gratulacyjne i upominek oraz najserdeczniejsze życzenia z okazji pięknego jubileuszu. Pani Julianna Arys urodziła się 26 kwietnia 1917 roku w Łukowie koło Warszawy. Powojenne losy rzuciły ją wraz z rodziną do Bierzwicy a następnie do Świdwina. Oboje z mężem **Janem Arysem**, pracowali w Urzędzie Miasta – pan Jan był sekretarzem urzędu w powojennych latach, a pani Julianna sprzątała. Mieli ośmioro dzieci, 13 wnuków oraz 19 prawnuków. Pan Jan również dożył pięknego wieku – zmarł 9 lat temu mając 91 lat. Pani Julianna ze względu na stan zdrowia nie mogła osobiście spotkać się z burmistrzem Janem Owsiakiem. Do Urzędu Miasta przyszły jej córki. Odebrały listy gratulacyjne od premiera rządu RP **Beaty Szydło** oraz od burmistrza, a także pamiątkowy obraz.

G.Sz.

ŚWIĘTO POLICJI W ŚWIDWINIE I TORUNIU PRZECIĘLI WSTĘGĘ W KOŁACZU

Dzień 12 lipca br. dla policjantów świdwińskiej jednostki był dniem awansów na wyższe stopnie, odznaczeń, wyróżnień, okolicznościowych imiennych ryngrafów oraz gratulacji i gorących podziękowań.

foto. asp. szt. Piotr Kotyk

W uroczystościach Święta Policji uczestniczyli policjanci, pracownicy cywilni, emeryci policji i członkowie rodzin. Świdwiński zamek gościł również Pierwszego Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego Policji młodszego inspektora **Jarosława Pasterskiego** oraz przedstawicieli władz samorządowych i służb mundurowych a także Związków Zawodowych NSZZ Policjantów.

foto. asp. szt. Piotr Kotyk

Komendant Powiatowy Policji w Świdwinie insp. **Piotr Krakowski**, który wyraził uznanie dla policjantów za ich trud i wysiłek, towarzyszący w codziennej służbie oraz podziękował za dotychczasową pracę. Wskazał również, że dzięki pomocy samorządowców i instytucji poprawia się wizerunek świdwińskiej policji a rezultatem współpracy policji z władzami samorządowymi jest utrzymywanie wysokiego poziomu poczucia bezpieczeństwa naszych mieszkańców.

mł. asp. Katarzyna Kopacz

foto. podinsp. Wioletta Dąbrowska

Uroczyste obchody Święta Policji ustanowionego w 1919 roku odbyły się w Toruniu na Rynku Starego Miasta. Poprzedziła je msza święta celebrowana przez **JE Andrzeja Wojciecha Suskiego**, Biskupa Toruńskiego.

foto. podinsp. Wioletta Dąbrowska

W tym roku awanse na wyższe stopnie służbowe otrzymało ponad 230 funkcjonariuszy. Akty nonimacyjne wręczali im insp. **Paweł Sychała**, Komendant Wojewódzki Policji w Bydgoszczy oraz insp. **Maciej Lewandowski**, Komendant Miejski Policji w Toruniu. Wiele policjantów zostało uhonorowanych nagrodami wojewody kujawsko-pomorskiego, prezydenta miasta Torunia i starosty toruńskiego.

foto. podinsp. Wioletta Dąbrowska

Od lewej stoją: Prezydent MKM **Andrzej Woźniak**, wiceprzewodniczący Rady Miasta **Michał Jakubaszek**, Komendant Miejski Policji **Maciej Lewandowski**, nadbryg. **Janusz Halak**, komendant wojewódzki PSP oraz **Mirosław Grochocki**.

mł. asp. Wojciech Chrostowski

2017/07/27

W Kołaczcu otwarto przebudowany odcinek drogi powiatowej nr 1079Z (łącznie 6000 m). Inwestycja została sfinansowana przez Powiat Świdwiński we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego – całkowita wartość projektu wyniosła 1 727 297 zł, w tym dofinansowanie z PROW – 1 091 252 zł. Uroczystego przecięcia wstęgi w obecności zgromadzonych gości dokonali wicemarszałek Województwa Zachodniopomorskiego **Jarosław Rzepa**, przewodnicząca Rady Powiatu Świdwińskiego **Danuta Malitowska** oraz starosta świdwiński **Mirosław Majka**.

Powiatowy Zarząd Dróg w Świdwinie

SUKCES MARIO

Sukcesem zakończył swój udział w XIV edycji rozegranego na trasie Duszniki Zdrój–Zieloniec wyścigu górskiego zawodnik STR **Mariusz Kurlapski**, który zajął drugie miejsce w kategorii M4.

G.Sz.

Z historii miasta i ziemi świdwińskiej

POPULARNY DZIENNIK AMERYKAŃSKI O ŚWIDWINIE...

...ale tym sprzed ponad 120 lat. 5 września 1897 roku reporter gazety odwiedził nasze miasto i w artykule *Świdwiński dzień targowy* (*Schivelben's Market Day*) opisał swoje wrażenia. Z reportażu wyłania się niezbyt korzystny obraz miasta jako małej, zapyziałej, prowincjonalnej miejsciny. A przecież w tym czasie miasto miało już połączenia kolejowe z Białogardem, Koszalinem i Połczynem. Urzędowały władze samorządowe, sąd, banki, poczta. Działalność prowadziły różne organizacje i związki: kupieckie, rzemieślnicze, kombatanckie. Aktywnie działały towarzystwa, między innymi: upiększania miasta, ornitologiczne, sportowe, gimnastyczne. W mieście był szpital powiatowy, a gmina żydowska wybudowała nową synagogę. Tematem reportażu jest „dziwne pomorskie miasto, gdzie wszyscy są szczęśliwi” (z podtytułu publikacji), ale zanim o nim, kilka moich wspomnień związanych z targami i rynkiem.

Jako sztubak chłonałem ich niepowtarzalną aurę i charakterystyczny zapach wsi, którego dziś i na niej trudno uświadzić. Obserwowałem handlarzy koni zawzięcie gestykułujących i głośno wykrzykujących, jak na giełdzie, kolejną cenę rumaka. Na wozach prosiaki, kury i inne stworzenia. Ryk, kwik i parskanie koni oraz handlarz głośno zachwalający cudowny lek na odciski i jego słoik pełen tajemnicznych płatków przypominających dzisiejsze chipsy. Na straganach tusze świńskie od ręki porcjowane przez rzeźników w upapranych krwią fartuchach. Gospodynie handlujące kurami, kaczkami, gęsiami, a kto miał szczęście, mógł kupić gotowy już na rosół i pieczeń drób bez piór i wewnątrz. Była śmietana, jakiej dziś nie uświadczysz, trójkątne sery w lnianych „ubrankach” i duże osetki masła owinięte w liść chrzanu. Nie brakowało też spryciarzy łupiących z kasy naiwnych grą w trzy karty.

Zmieniały się miejsca targowiska. Pierwsze na Rynku (plac Konstytucji 3 Maja), następne w miejscu bloku naprzeciwko zamku, później przeniesione na ul. Sportową, tam, gdzie dzisiejsze przedszkole.

Gwarnie było również na ul. Klasztornej, dzisiejszej Batalionów Chłopskich, gdzie znajdowały się liczne składy i magazyny z artykułami rolniczymi oraz punkty skupu z wagą towarową.

Później część furmanek przemieszczała się na placyk pomiędzy Nowomiejską a kościołem, aby mniej lub bardziej udane transakcje opić z musztardówek czystą zwykłą „z czerwoną kartką”. Ci bardziej zasobni udawali się do pobliskiej restauracji „Popularna”, zwanej upiornie „Mordow-

nią” na chwałę bywalców setnie zmordowanych po długich biesiadach w jej gościnnych progach. Ozdobą legendarnej gospody był specjalny stojak na baty furmańskie.

Mieszkałem wówczas w białym domku (dziś zielonym) przy Szczecińskiej, obok przejazdu kolejowego. Późnymi popołudniami obserwowałem powoli człapiące konie ciągnące furmanki w kierunku Przybysławia i Słonowic. Na wielu nie było widać woźniców, bowiem spali oni umęczeni na dnie furmanek, a konie same trafiały do swoich gospodarstw. Targi odbywały się we wtorki (małe – nabiał, drób itp.) oraz piątki (większe – dodatkowo konie, prosiaki itp.).

Przed laty od nieżyjącej już świdwińskiej Żydówki pani Gizeli Meisner otrzymałem wydaną w latach 40. ubiegłego wieku broszurkę zatytułowaną *Świdwin bramą Pojezierza Pomorskiego* (*Schivelbein zur Eingangstor Pommerschen Seemplatte*). Zachwała ona walory letniskowe i turystyczne miasta. Są w niej zawarte między innymi informacje o parkach i miejscach wypoczynkowych, sporcie, historii itp. Jest w niej również fragment poświęcony miejscowym kramom i targowiskom.

Doroczne kramy odbywały się zawsze w pierwszą środę listopada na Rynku i w jego okolicach, targi koni i wołów – w drugi wtorek marca i maja, trzeci czwartek września i pierwszy wtorek listopada, zawsze przed południem, przy dzisiejszej Podmiejskiej (Kussenower Strasse). Targi prosiąt organizowano w każdą sobotę, rano, na „rynku prosiąt” przy Sportowej (Blucherstrasse). Tygodniowe targi odbywały się w każdą środę i sobotę, przed południem, na Rynku i „maślanym rynku”. Najprawdopodobniej chodzi o teren pomiędzy Nowomiejską a plebanią, w innych źródłach zwany „małym rynkiem”.

„THE NEW YORK TIMES”

Świdwiński dzień targowy

Wejrzenie w dziwne pomorskie miasto,
gdzie wszyscy są szczęśliwi

17 sierpnia (1897 roku – dop. Z.Cz.) to dzień targowy w Świdwinie. Kamienny bruk placu targowego szczelnie wypełniony wozami pełnymi cieląt i świń; w jednym rogu jest stado owiec, a w dole wąskiej ulicy (Virchowstrasse, dzisiejsza Lekarska) przy kościele są krowy i konie na sprzedaż. Ciężkie postacie w chłopskich ubraniach lub czarnych płaszczach kręcą się wokół; kiedy transakcja zostanie dokonana, wchodzą do jednej z licznych małych gospód dla dobicia transakcji wódką lub piwem. Tematem rozmów są manewry jesienne – dworzec jest pełny

Mały rynek „maślany”

młodych wieśniaków w uniformach, tu i tam widać oficera różniącego się od innych twarzą i figurą, jakby był innej rasy – i mowa jest o strzelaninie; jutro zaczyna się otwarty sezon polowań na kuropatwy i zające.

Na targu była nie ma zbyt wiele zwierząt. Tu tylko sprzedaje się towar najwyższej jakości, a zmusznie utargowane ceny zdają się satysfakcjonować kupców.

Należy jednak podkreślić, że Świdwin jest naprawdę małym miastem na trasie między Szczecinem a Królewcem i sprawia wrażenie marnie prosperującego; począwszy od gospodarzy na rynku, a skończywszy na chłopstwie i parobkach w gospodach. Nie wydaje się, do diabła, żeby rolnictwo na tych terenach gwałtownie się rozwijało. A tak próbują dowodzić szlachetni pomorscy panowie, rzeźnicy rolnictwa w parlamencie Prus i parlamencie Rzeszy. Kiedy takie oceny docierają do ludzi, to są oni nimi mocno zaskoczeni. Można panowie utrzymują, że gospodarka kwitnie [...] i żadnego kryzysu nie widać na horyzoncie. Nawet gwałtowne burze i powodzie, które tak wiele szkód poczyniły w krajach niemieckich, ten region Prus szczęśliwie ominęły. Dla junkrów pomorskich narzekania nawet zamożniejszych gospodarzy to czysta polityka nieodpowiedzialnego nacisku na rząd, a to sprzyja tym lotrom liberałom.

Jarmark na Rynku, pocz. XX wieku

Świdwin jest jedną z tych stacji, na których nikt nie chciałby się zatrzymać, chyba że trawi go gorączka wiedzy, a może potrzeba zwiedzania miasteczka o tak dziwnej nazwie. Dla tych, którzy włączą się po Europie i mają dużo czasu, Świdwin oferuje niezwykle atrakcje – przede wszystkim spotkanie „komfortowo” wyglądających ludzi związanych z rolnictwem, następnie dziwne stare tawerny ze stołami pod niskimi oknami, o blatach wytartych i poczeriałych od spracowanych ramion gości, dalej jedyną zachowaną bramę miejską, którą nazywają Ka-

Dzień targowy na rynku w Świdwinie, 1904

Dzień targowy na Rynku w 1904 roku.

U góry prawdopodobnie dzień świąteczny, bryczki oczekują na wiernych

mienną (Steinthor), choć na żywo kamieni w niej jak na lekarstwo.

Schivelbein (Świdwin) brzmi jak „krzywa noga”, ale może to być niemiecka wymowa jakiejś nazwy pomorskiej. Wśród jego mieszkańców nie zauważyłem ponad normę krzywych nóg lub przetrąconych kolan; może jacyś osadnicy germańscy zakładając, że nie było tu nigdy grodu słowiańskiego – tak nazywali miejsce swojego osiedlenia? Nazwę miasta znano już podczas wojny trzydziestoletniej. A był to czas pożogi, śmierci, cierpienia i niszczenia miast, miasteczek, wiosek, osad,

domów, gospodarstw i... zapisków z przeszłości. Kilka starych rodów niemieckich po tej okrutnej wojnie „zatraciło” pamięć o swoich korzeniach.

Samemu Świdwinowi daje się tylko 600 lat. Mówi się, że został założony w roku 1296; ale ma zamek, który datuje się w trzynastym wieku dużo wcześniej.

Zamek jest siedzibą publicznych urzędów. Jego okrągła wieża z charakterystycznym szczytem jest widoczna z odległości i przez swą urodę ożywia czworokątną, wysoką na 3 piętra bryłę budowli. [...] Urzędy miejskie, rodziny urzędników i tak dalej wzięły w posiadanie te starożytne koszary wzdłuż murów; głowy dzieci i służących spoglądają z okien na wyłożony kamieniami podwórzec. Kury i gołębie przechadzają się wokół. Z obu stron zamku kwiaty i przydomowe ogrody są troskliwie pielęgnowane. Fosa i inne atrybuty obronności prawie zniknęły, ale miejsce zachowało jeszcze ślady militarnej gotowości, jakby chciało przypomnieć czas, kiedy chrześcijańscy Polacy i pogańscy Litwini byli w stanie

Rynek przy Sportowej

przenikać tak daleko podczas swych dorocznych napadów odwetowych niszczących i palących dobrodziejstwa teutońskiej cywilizacji tamtych wczesnych lat.

Poza tą mizerną pozostałością starych murów obronnych i malowniczo położonym zamkiem szlachetne miasto Świdwin posiada ceglana świątynię, kościół Mariacki, którego wieża wznosi się ponad niskimi dachami miasta. Jest to kościół z XIII wieku, z masywną kwadratową wieżą [...]. Prząd wieży jest złagodzony trzema, czterema i siedmioma otworami na licznych piętrach, jeden nad drugim; ale z nich tylko jeden na pierwszym piętrze i dwa na drugim są otwarte na wylot dzięki wąskim okienkom; reszta to okna fałszywe lub ślepe, które łagodzą surowość muru, ale nie pełnią żadnej roli w rozjaśnianiu wnętrza. W tych oknach mieszają się okrągłe i szpiczaste łuki, co przypomina kościół Ducha Świętego w Szczecinie, kościół o wiele większy, ale nie tak przyjemny w swych zarysach.

oprac. Zbigniew Czajkowski

Zbigniew Czajkowski – świdwinianin, emerytowany strażak, autor wielu tekstów o przed- i powojennej historii miasta publikowanych w miejscowej prasie. Uehonorowany przez Ambasadę Izraela i Żydowski Instytut Wydawniczy dyplomem za ratowanie zabytków kultury żydowskiej oraz Medalem Rudolfa Virchowa. Inicjator budowy lapidarium na cmentarzu ewangelickim upamiętniającego przedwojennych mieszkańców miasta.

TORUŃ ROZMAWIA Z BEIHAI

W Toruniu przebywała delegacja chińskiego miasta Beihai. Stojący na jej czele zastępca prezydenta miasta **Zeng Zixiang** wyraził zainteresowanie nawiązaniem współpracy z Toruniem, szczególnie w dziedzinie turystyki. W skład delegacji wchodził także **Liang Tian**, **Zhou Nina** oraz **Bao Xianhao**. Reprezentującego władze Torunia zastępcę prezydenta **Andrzeja Rakowicza** wspierali: dr **Adam Marszałek**, prezes Towarzystwa Azji i Pacyfiku, **Zbigniew Derkowski**, dyrektor Wydziału Kultury, **Piotr Zariczny** z Centrum Wsparcia Biznesu, **Maria Lewandowska** z Wydziału Promocji oraz **Chang Mar**, inicjator współpracy Torunia z miastem Guilin.

K.G.

NOMINACJA DLA KURAJEWA

Podczas pobytu w Polsce wybitnego rosyjskiego pisarza i uczonego **Michała Kurajewa** prezes Marszałek Publishing Group dr **Adam Marszałek** w trakcie pożegnalnego obiadu wręczył nominację na członka Rady Naukowej kwartalnika „Kultura i Edukacja”, który ukazuje się w polskiej, angielskiej i chińskiej wersji językowej. Na jego łamach dominuje problematyka z zakresu pedagogiki, socjologii i kulturoznawstwa.

Sz.G.

SZKOLENIE ZWIĄZKOWYCH PRZEWODNICZĄCYCH KOLACJA W ŁYSOMICACH

W ośrodku wypoczynkowym Bursztyn-Park w Dziwnowie spotkali się przewodniczący Oddziałowych Sekcji Emerytów i Rencistów ZNP Okręgu Zachodniopomorskiego. Dzielili się oni swoimi doświadczeniami z pracy związkowej oraz dyskutowali o funduszach świadczeń socjalnych i zmianach w przepisach prawnych. Wolne chwile, mimo niesprzyjającej aury, uczestnicy spędzali na nadmorskich spacerach. Atrakcją spotkania była wycieczka na wyspę Rugia.

Elżbieta Wielgosz

ZUZANNA, MARIANNA I CHAPLIN

Jedną z atrakcji jednego z najpiękniejszych miast Czarnogóry – Budvy jest aktor, który wciela się w postać swego wielkiego poprzednika Charliego Chaplina. Z możliwości zrobienia z Nim wspólnej fotografii skorzystały zwiedzające to miasto **Zuzanna i Marianna**.

Mirosława Gajek

Jako niezapomniany wieczór określił wybitny rosyjski pisarz **Michaił Kurajew** kolację jaką wydał na jego cześć prezes **Adam Marszałek**. Uczestniczyli w niej również **Marek Wawrzekiewicz, Jan Cichoński** oraz **Jacek Beszczyński**, którego balladami oczarowany był rosyjski Gość.

K.G.

NOWY RADCA POLITYCZNY

W ostatnim czasie stanowisko radcy politycznego w ambasadzie ChRL w Warszawie objął **Yao Dongye**. Pełnienie tej odpowiedzialnej funkcji ułatwi panu Radcy doskonała znajomość języka polskiego.

M.B.

PROFESOROWIE O LEKARZACH

O nowej edycji książki poświęconej toruńskim lekarzom rozmawiali z dyrektorką **Iwoną Nadolską-Bartosia** jej redaktorzy: prof. **Waldemar Jędrzejczyk**, dr **Sławomir Badurek** oraz autorka rozdziału o doktorze Ottonie Steinbornie prof. **Lidia Smentek** z Nashville.

Kuba Łączkowski